

سخن شیرین پارسی

برگزیده‌ی متون شعر و نثر گذشته و معاصر،
روش نگارش و پژوهش علمی، سخنوری و...

دکتر اکبر صیادکوه
دکتر کاووس حسن‌لی
دکتر منیژه عبدالهی
دکتر سیداحمد پارسا

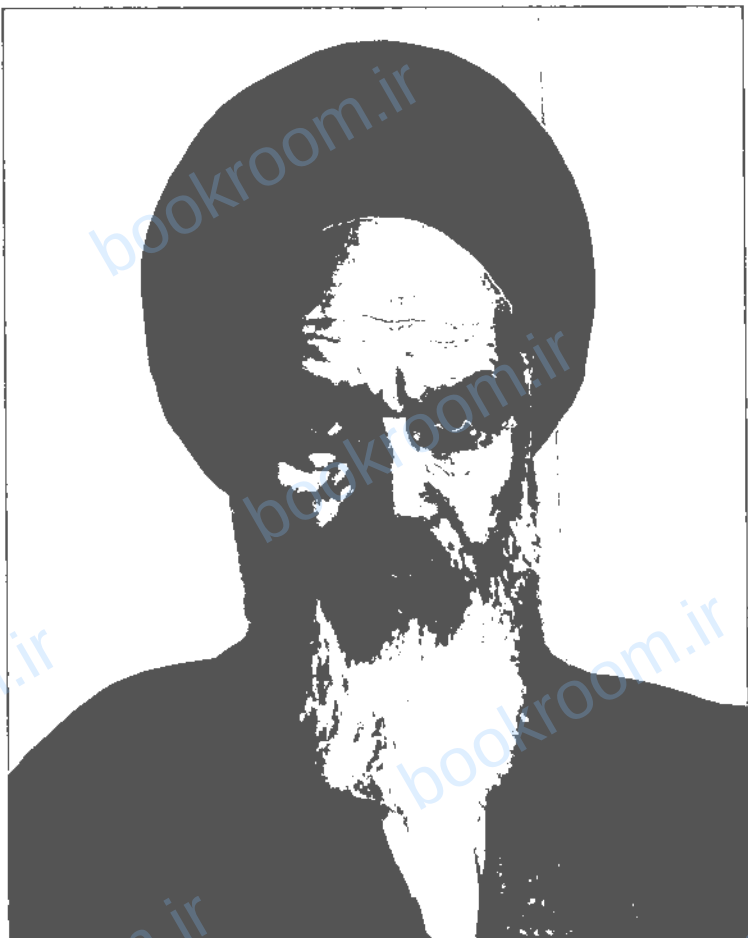
تهران

۱۳۸۵

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برای به دست آوردن استقلال فکری و بیرون رفتن از زندان وابستگی، خود و مفاخر و مآثر ملی و فرهنگی خود را دریابید.

صحیفه نور؛ ج ۹، ص ۱۸۶

سخن «سمت»

یکی از اهداف مهم انقلاب فرهنگی، ایجاد دگرگونی اساسی در دروس علوم انسانی دانشگاهها بوده است و این امر، مستلزم بازنگری منابع درسی موجود و تدوین منابع مبنایی و علمی معتبر و مستند با در نظر گرفتن دیدگاه اسلامی در مبنایی و مسائل این علوم است.

ستاد انقلاب فرهنگی در این زمینه گامهایی برداشته بود، اما اهمیت موضوع اقتضا می کرد که سازمانی مخصوص این کار تأسیس شود و شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۶۳/۱۲/۷ تأسیس «سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها» را که به اختصار «سمت» نامیده می شود، تصویب کرد.

بنابراین، هدف سازمان این است که با استمداد از عنایت خداوند و همت و همکاری دانشمندان و استادان متعهد و دلسوز، به مطالعات و تحقیقات لازم بپردازد و در هر کدام از رشته های علوم انسانی به تألیف و ترجمه منابع درسی اصلی، فرعی و جنبی اقدام کند.

دشواری چنین کاری بر دانشمندان و صاحب نظران پوشیده نیست و به همین جهت مرحله کمال مطلوب آن، باید به تدریج و پس از انتقادات و یادآوریهای پیاپی ارباب نظر به دست آید و انتظار دارد که این بزرگواران از این همکاری دریغ نورزند. کتاب حاضر برای دانشجویان مقطع کاردانی و کارشناسی به عنوان درس فارسی عمومی به ارزش ۳ واحد تدوین شده است.

از استادان و صاحب نظران ارجمند تقاضا می شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، این سازمان را در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران یاری دهند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	الهی
۲	پیش در آمد
۸	فصل اول
۸	نیایش واره ها / سلمان هراتی
۱۱	اهمیت زبان فارسی / جواد برومند سعید
۱۳	رزم و افسون / فردوسی
۱۸	نام و ننگ / فردوسی
۲۲	دریافت شایسته ی آثار ادبی / حسین پاینده
۲۷	قطعه ی شهدا / حسن حسینی
۲۹	آرش کمان گیر / سیاوش کسرای
۴۰	درست نویسی (۱)
۴۴	تمرین نوشتن (۱)
۴۶	فصل دوم
۴۶	عرفان یعنی دریافت هنری از دین / محمدرضا شفیعی کدکنی
۵۴	داستان اعرابی و سبوی آب / مولوی
۶۰	محراب عشق / نظامی گنجوی
۶۱	دولت عشق / مولوی
۶۲	بی رنگ و بی نشان / مولوی
۶۳	سرگشته ی بادیه / مولوی
۶۳	من و تو / مولوی
۶۵	سخن حافظ

۶۶	شهره‌ی شهر / حافظ
۶۶	حجاب جان / حافظ
۶۷	آب لطف / حافظ
۶۹	بررسی یک غزل از دو دیدگاه / حسین علی هروی و حمیدرضا شایگان‌فر
۶۹	پیر مغان
۸۰	یادآوری نشانه‌های نگارشی (۱)
۸۶	تمرین نوشتن (۲)
۸۸	فصل سوم
۸۸	سخن و سخنوری / ژرژ سیون و دیگران
۹۷	سنگگوی سخندان / عنصرالمعالی
۱۰۱	کاریکلماتور یا نقاشی با واژه‌ها / حسن حسینی
۱۰۳	ریشه‌ی داستانی چند مثل و عبارت عامیانه / مهدی پرتوی
۱۰۶	حربه‌ی تفرقه / ابوالقاسم حالت
۱۰۸	روش تحقیق و پژوهش علمی / محمدجعفر یاحقی و محمد مهدی ناصح
۱۱۶	یادآوری نشانه‌های نگارشی (۲)
۱۱۷	تمرین نوشتن (۳)
۱۲۵	فصل چهارم
۱۲۵	خوانش شعر / ع. پاشایی
۱۳۲	هست شب / نیما یوشیج
۱۳۴	تفسیر «هست شب» / تقی پورنامداریان
۱۳۸	مرجان / هوشنگ ابتهاج (سایه)
۱۳۹	تحلیل و تفسیر شعر «مرجان»
۱۴۳	ندای آغاز / سهراب سپهری
۱۴۶	تفسیر «ندای آغاز» / سیروس شمیسا
۱۵۱	سیب / مهرداد فلاح
۱۵۲	نگاهی به شعر «سیب» / ابوالفضل پاشا

۱۵۶	کوچ بنفشه‌ها / محمدرضا شفیعی کدکنی
۱۵۸	شعر کوتاه (طرح) / چند شاعر معاصر
۱۶۰	مقاله‌نویسی / غلامرضا ارزنگ
۱۶۹	یادآوری نشانه‌های نگارشی (۳)
۱۷۲	تمرین نوشتن (۴)

فصل پنجم

۱۷۴	آرمانشهر
۱۷۴	قناعت نکوتر به دوشاب خویش / محمد بن عوفی
۱۷۸	هارون در خانه‌ی زاهدان / ابوالفضل بیهقی
۱۸۰	اندر علاج ریا در طاعت و عبادت / امام محمد غزالی
۱۸۴	گریه‌ی عابد / نصرالله منشی
۱۸۷	دردی در کوزه افتاد / عنصرالمعالی
۱۸۹	آیین مروت / سعدی
۱۹۱	بزرگی به علم است / امام محمد غزالی
۱۹۳	دلایل قوی باید و معنوی / سعدی
۱۹۵	دخل و خرج / سعدی
۱۹۷	مست و پارسا / سعدی
۱۹۸	اوج ثریا / بیدل دهلوی
۱۹۹	مشرق نور / صائب تبریزی
۱۹۹	بوی صفای پدر / محمدحسین شهریار
۲۰۰	عقاب / پرویز ناتل خانلری
۲۰۲	عبید زاکانی، «شوخ طبعی آگاه» / غلامحسین یوسفی
۲۰۶	سه آینه در یک آینه / سنایی، نظامی و نیما یوشیج
۲۰۸	اختلاس / فریدون توللی
۲۱۰	روش نگارش خط فارسی
۲۱۲	درست‌نویسی (۲)
۲۱۸	تمرین نوشتن (۵)
۲۲۱	

صفحه	عنوان
۲۲۳	فصل ششم
۲۲۳	گزیرهای ناگزیر در دقایق الهام / کاووس حسن‌لی
۲۳۰	ریشه‌ی داستان لیلی و مجنون / ذبیح‌الله صفا
۲۳۱	مروری بر داستان لیلی و مجنون نظامی / نظامی گنجوی
۲۳۶	سعدی در آن سوی مرزها
۲۳۹	بوی مهر / سعدی
۲۳۹	تاج سر / سعدی
۲۴۰	دیدار دوستان / سعدی
۲۴۰	خمار مستی / سعدی
۲۴۲	نگاهی به غزل «خمار مستی» / غلامحسین یوسفی
۲۴۷	در آرزوی دیدار / رضوانی - فصیح‌الزمان شیرازی
۲۴۸	خیال‌انگیز / رهی معیری
۲۴۹	دریچه‌ها / مهدی اخوان ثالث
۲۴۹	مرگ قو / مهدی حمیدی شیرازی
۲۵۰	با عطش سالها! / محمدعلی بهمنی
۲۵۰	زبان نگاه / هوشنگ ابتهاج
۲۵۱	چند رباعی و دوبیتی معاصر / قیصر امین‌پور، حسن حسینی و سلمان هراتی
۲۵۲	نامه‌نگاری
۲۵۸	درست‌نویسی (۳)
۲۶۱	تمرین نوشتن (۶)
۲۶۴	فصل هفتم
۲۶۴	ادبیات داستانی / جمال میرصادقی
۲۷۰	از حکایت‌های گذشته تا داستان‌نویسی امروز / سیروس شمیسا
۲۷۳	گوهر بی‌گوهری / شهریار مندنی‌پور
۲۷۶	ماهی و جفتش / ابراهیم گلستان
۲۷۹	تفسیر داستان ماهی و جفتش

صفحه	عنوان
۲۸۴	خوانش رمان / حسین رسولزاده
۲۸۸	ضریح چشمهای تو / سید مهدی شجاعی
۲۹۵	چگونه آثار ادبی کهن را نمایی کنیم؟ / قطب‌الدین صادقی
۳۰۰	آل / محمد بهمن‌بیگی
۳۰۸	کودکی موسی
۳۰۹	داستانهای مینی مالیستی
۳۰۹	چوب خط / فریدون هدایت‌پور و عبدالحسین نیری
۳۱۰	دیدار مجدد
۳۱۲	هجو / کمال‌الدین اسماعیل و انوری
۳۱۴	گزارش نویسی / غلامرضا ارژنگ
۳۲۱	درست‌نویسی (۴)
۳۲۶	تمرین نوشتن (۷)
۳۲۹	فصل هشتم
۳۲۹	فن ترجمه
۳۳۳	گفتگو با سنگ / ویسواوا شیمبورسکا
۳۳۸	کارت شناسایی / محمود درویش
۳۴۲	مرد پیر بر سر پل / ارنست همینگوی
۳۴۶	چرخ فلک / ریلکه
۳۵۰	رنالیم جادویی
۳۵۲	زیباترین غریق جهان / گابریل گارسیا مارکز
۳۶۰	نقد زیباترین غریق جهان / عبدالحسین فرزاد
۳۶۷	درباره‌ی اکتاویو پاز
۳۷۳	یادآوری نشانه‌های نگارشی (۴)
۳۷۵	تمرین نوشتن (۸)
۳۷۸	کتابنامه
۳۸۶	فهرست برخی از واژه‌ها و ترکیبهای دشوار